

Invitation

Inspirationsdag for Teknologihistorielærere
22. oktober 2015

Teknologi, samfund og natur

Kære Teknologihistorielærer

Center for Videnskabsstudier vil hermed gerne invitere dig til
Inspirationsdag for Teknologihistorielærere på Aarhus Universitet.

Deltagelse er gratis på betingelse af tilmelding senest d. 14. oktober [her](#).

Torsdag d. 22. oktober 2015, kl. 10-17

[Auditorium G1](#), Institut for Matematik, Ny Munkegade 118

Med venlig hilsen

Kristian H. Nielsen

Velkomst**10.30**

Kristian H. Nielsen Velkomst og introduktion til dagens program
*Center for
videnskabsstudier AU*

Fra Hiroshima til nultolerance**10.45****Grønland, uran og den kolde krig**

Henrik Knudsen Mineprojektet på Kvanefjeld og de seneste års debat om
Rigsarkivet ophævelsen af nultolerancepolitikken har sat spot på Grønlands
uran. Den aktuelle diskussion har en interessant forhistorie, som
jeg i foredraget vil opridse: fra de hemmelige forsøg på at finde
uran i Grønland i årene umiddelbart efter Anden Verdenskrig og
det danske prestigeprojekt på Kvanefjeld i 1950'erne til den
voksende folkelige og politiske modstand mod atomenergi og
uranudvinding både i Grønland og Danmark.
Til sidst analyseres baggrunden for den nultolerancepolitik over
for uranefterforskning og -udvinding, som efter sigende blev
vedtaget af Fællesrådet for Mineralske Råstoffer i 1988.

Landbrug, teknologi og bæredygtighed**11.30****Modernisering i fødevarerektoren fra slutningen af 1800-tallet**

Chris Kjeldsen Landbrugssektoren gennemgik en radikal transformation i
*Humangeografi,
fødevarerenetværk og
landdistriktsudvikling,
Institut for
agroøkologi, AU* kølvandet på den europæiske landbrugskrise i slutningen af
1800-tallet. Perioden bød på teknologiske og sociale
innovationer, som radikalt ændrede fødevarer systemet og som
den dag i dag sætter sit præg. Det særlige vilkår i nyere tid er at
mange af disse teknologier er blevet genstand for kritisk
refleksion.
Siden 1970'erne er der blevet stillet spørgsmål til hvor
bæredygtigt det moderne fødevarer system er, hvilket kan kobles
til den stigende vækst af markedet for alternative teknologier
som økologisk dyrkning, regionale fødevarer, slow food,
bylandbrug osv.
Teknologien spiller en særlig rolle i moderniseringsprocessen, og
oplægget vil forsøge at indkredse hvordan specifikke teknologier
har bidraget til moderniseringsprocessen, og forsøge at give et
bud på forskellige faser i udviklingen. Oplægget kommer omkring
specifikke teknologier som centrifuger, konserves, kunstgødning,
køleskabe, plove, traktorer, heste, stalde, GMO, functional foods
med mere.

Efter frokost går vi sammen til Væksthusene, hvor der vil være to oplæg i udstillingen Natur® ved museumsinspektør Morten Skydsgaard (Steno Museet) og museumsinspektør Jens Aage Søndergaard (Landbrugsmuseet) samt kaffe/kage og tid til at udforske Væksthusene og Botanisk Have på egen hånd.

Efter besøget går vi sammen tilbage til Institut for Matematik til dagens sidste oplæg efterfulgt af sandwiches og øl/vand.

Plovens teknologihistorie

16.00

Gunver L. Vestergård
Center for
Videnskabsstudier, AU

Ploven er det vigtigste landbrugsredskab. I al sin enkelhed skærer den firkantede strimler af jorden fri for så at vende dem med bunden i vejret, så ukrudt begraves, og næringsstoffer frigøres. Ad flere omgange har nye plovdesign været med til radikalt at ændre vores levevis. Arden i oldtiden, hjulploven i middelalderen og svingploven i 1700-tallet skabte overskud af mad og arbejdskraft, som hjalp til at reformere samfundet. Der er stadig samfund, især i de fattigste egne af Asien og Afrika, som bruger versioner af arden og hjulploven, og på mindre ujævne marker placeret på skråninger eller lignende er den håndholdte hakke stadig at foretrække. I dag er udviklingen også ved at gå den anden vej, da overdreven pløjning i visse regioner kan erodere jorden og øge risikoen for katastrofale jordskred. I Danmark, hvor 62 % af arealet bruges på landbrug, går der nok lang tid, inden ploven, der er foreviget i så prominente værker som Jyske Lov og "Midsommervisen", pensioneres.

Afslutning

16.45

Vi byder på en øl og en sandwich!

Center for Videnskabsstudier
Hovedområdet Science and Technology
Aarhus Universitet
Ny Munkegade 118, 8000 Århus C
www.css.au.dk

